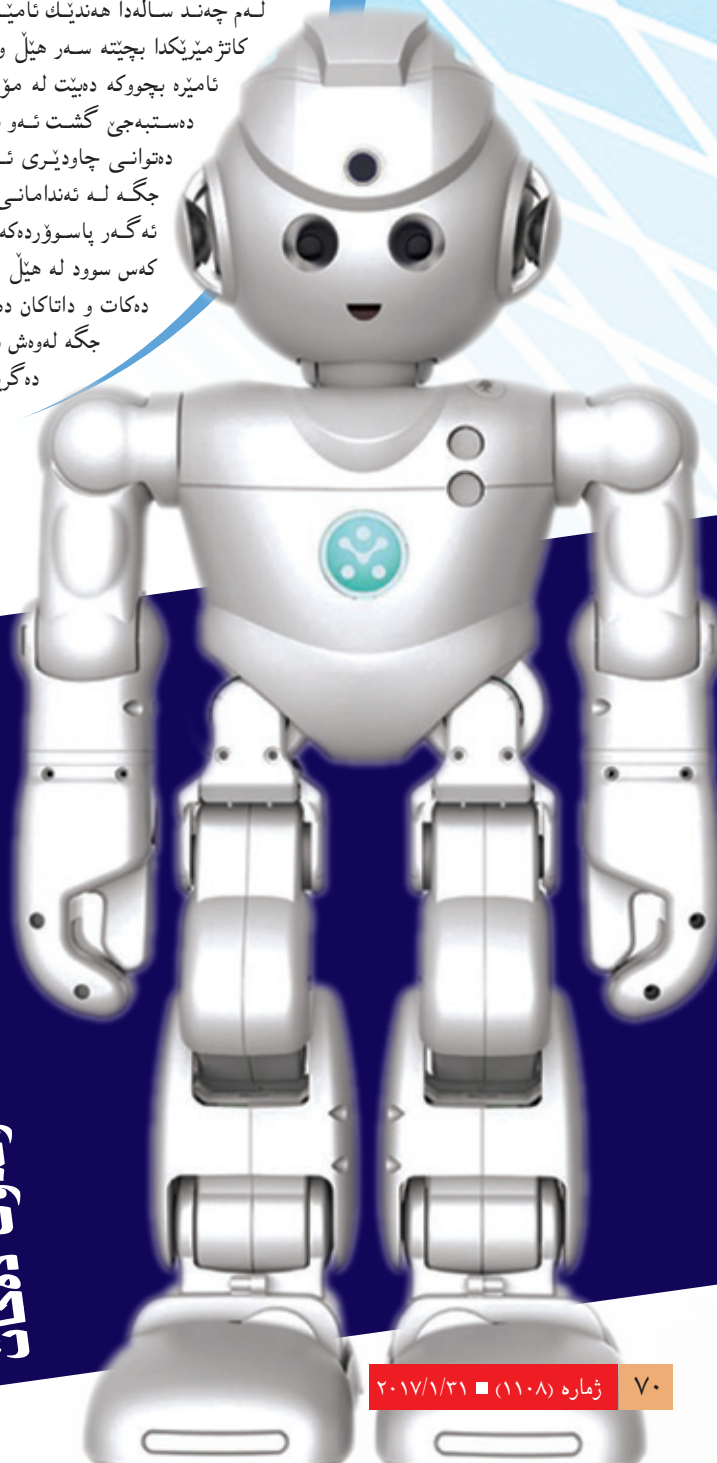

چاودېرېك بۇ ئىنتەرنېتى مائەوہ

ئىستا قۇناغىك له ژيانى كۆمەلگا دەستى پىكر دووہ كه ئىنتەرنېت وەك ئا و كارەبا بۇ ژيان پىنوستە، له مالىكدا ھەركام له ئەندامانى مائەوہ پىنوستىبان بە ئىنتەرنېت ھەبە، بەلام جياوازی ھەبە له نىوان مندالان و گەورەكان، چونكە ناكرىت ئەو مالىپەر و سايتانەى كه گەورەكان دەيكەنەوہ مندالانىش سوودى لىوہر بگرن نە تەنبا سوود بەلكو بە ژيان دەشكىتتەوہ..

لەم چەند سالەدا ھەندىك ئامپىر بۇ چاودېرې كىردنى ئىنتەرنېت ھاتنە بەرھەم كە ئەركىبان ئەوہبە كى لە چ كاتتۇمىرېكدا بچىتتە سەر ھىل و چەندە لەسەر ھىل بىمىنېتتەوہ.. ئامپىرى (fingbox) یش يە كىكە لەم ئامپىرانە، ئەو ئامپىرە بچووكە دەبىت لە مۇدېنى ھىلى مائەوہ پەيوەند بدرېت و ئەپلكەبىشنى تاپىبەتى خۇى بۇ دابندرى، دەستبەجى گشت ئەو ئامپىرانەى بە ھىلەكەوہ پەيوەندىبان ھەبە دەناسىنې و دياربان دەكا. ئەوكات دەتوانى چاودېرې ئەو كەسانە بكرى كە دېنە ناو ھىلەكەوہ، بۇ نمونە گەر كەسىكى لاوہكى جگە لە ئەندامانى مائەوہ ھاتە ناو ھىلەكە ئامپىرەكە جەرەسى ھۇشدارى لىدەدا، تەنانتە ئەگەر پاسووردەكەش بزانت، يان لە ئىدارەبەك بەرئوبەر دەتوانىت ديارى بكات چەند كەس سوود لە ھىل وەرېگرن.. ئامپىرەكە نە تەنبا ئەوہ بەلكو خىرابى ئىنتەرنېتتەكە ديارى دەكات و داتاكان دەخاتەر و و كە چ كەسىك ھىلى ئىنتەرنېتى زۇر بەكار ھىناوہ، جگە لەوہش دەستىشانى باشترىن شوېن دەكات كە واى-فاى زياتر دەگرېتتەوہ..

رۇبۇتېك وەك مرقۇ ھەلسووكەوت دەكات

«ھەناسەبەكى قوول ھەلكىشە، قاچەكانت تا ئەوہندە دەتوانى بگەوہ» ئەمە رىنماى رۇبۇتى (Lynx)، رۇبۇتېكى ئىنسان شىپوہ كە فېرى وەرزىشى (بۇگا) دەكا. دواتر ھەنگا و بە ھەنگا و لەگەلت دەچىتتە پىش. رۇبۇتەكە وەك رۇبۇتى دىكە ناچىت، وەك مرقۇبىك لەگەلت دەجۇلېتتەوہ، ئەو ھەستەت پىدبەخسى كەلەگەل كەسىك دانىشتوى و قسە دەكەى. رۇبۇتى ناوبرا و پەيوەندى لەگەل سىستەمى «ئەلكسا» ھەبە بۇبە دەتوانى ئەوہى مەبەستتە لىبى پىرسى، وەك كەش و ھەو، يان پىرسىارى زۇر تاپىبەتى دىكە. رۇبۇتەكە گشت ئەندامانى مائەوہ دەناسى و ھەركەس بانگى بكات وەلامى دەداتەوہ.. ھەركاتىك بانگى بگەى بەنا و بانگت دەكاتەوہ و تەنانتە بۇ دلنباىى زياتر ئەو گۇرانىبەت بۇ لىدەدا كە ھەزى لىدەكەى.

تەلەڧزىيۇن بىكە بە تەختەي ھۆشەند

سەردەمىڭ لە قوتابخانەكان تەختە رەشە ھەبوو، كە بە گەچىكى تايبەت لەسەرى دەنوسرا، دواى ئەو قۇناغىكى دىكە ھاتە كايەو و تەختە رەشە بو بە تەختە سىي كە بە قەلەمىكى تايبەت لەسەرى دەنوسرى، ئىستا ئەم سەردەمە قۇناغى تەختەي دىجىتالى و سمارتە..

لە نوئىترىن داھىيان لەم بسوارەدا ئامىزىكى بچووك بەناوى (Gotouch) بەرھەم ھاتوو كە قەلەمىكى تايبەتەي لە گەلدايە و ئەركى تەختەي سمارت لەسەر تەلەڧزىيۇن ئەنجام دەدات، واتە تەلەڧزىيۇن دەكرىتە تەختەي دىجىتالى، بۇ ئەم مەبەستە دەبىت لەسەرھتادا ئاپىكى لەسەر مۇبايل يا تەبلىت يا لاپتۇپ دايمەزىنى، پاشان پەيوەندى ئامىزەكە و تەلەڧزىيۇن لە رىڭگاي كىيل يا واى-فاى دامەزىنى، ھەركە ئامىزەكەت ھەلكرد ھەرچى لەسەرە شاشەي مۇبايل يا لاپتۇپە دەچىتە سەر تەلەڧزىيۇن و بە جولەي قەلەمەكە لەسەر تەلەڧزىيۇن دەتوانى ئەوئى مەبەستە ئەنجامى بەدى.

كىيۇردىكى مايكروسوفت تايبەت بە تايپىكرىن

كۆمپانىي مايكروسوفت لەم دوايىدە نوئىترىن ماوس و كىيۇردى خۇي خستەرۈو، كە بە ماوس و كىيۇردى جۆرى Sculpt comfort ناسراو، مايكروسوفت رايدە گەيەنى كە كىيۇرد و ماوسەكە زياتر تايبەتە بە پىروگرام نووس و تاييىست و رۇژنامە نووسەكان. سىتايلى كىيۇردەكە تايبەتە، ھەرچەندە بە روالەت وەك گشت كىيۇردىكى دىكە دەچىت، بەلام لە بوارى ئۇرگۇنۇمىيەو زۇر گونجاو (ئۇرگۇنۇمى بە شىۋازى دروست بەكارھىنان و گونجان لە گەل ئەندامانى جەستە دەكرىت بۇ نموونە كىيۇردەكە دەبى جۆرىك بىت كە لەكاتى زۇر كاركرىن پەنچەكانت نازارىان پىنەكات).

دوگمەكانى كىيۇردەكە بە جۆرىك دانراون كە تاييىست كاتى كاركرىن بە ھىچ جۆرىك دەستى ئارقە نەكات و ماندوو نەبىت، روگەشىكى نەر كە دەكەوتتە بەرى دەست وا دەكات ھەست بە ئاسودەي بىكە لەكاتى كاركرىندا. گەر سەرنج بدرىتىن دوگمە (سىپس) كە لەگشت كىيۇردىكىدا وەك دوگمەيەكى گەورە لە خوارەويە، لەو كىيۇردەدا ئەو دوگمە گەورەيە پىكھاتووہ لە دوو دوگمە يەكك بۇ (سىپس) واتە مەودا دانانى نيوان وشەكانە و ئەوئى تىرش كارى (باك سىپس) واتە گەراندەوہ و سىپنەوہ دەكات.

ماوسەكەش شىۋازەكەي وەك ھەموو ماوسىكى دىكە دەچىت، بەلام بە جۆرىك دروستكراوہ كە بە بە دەستەوہ گرتنى ھەست بە ئاسودەيى بىكەي، جگە لە دوگمەكانى راست و چەپ دوگمەيەكىش لە خوارەوہ ھەيە كە دوگمەي ويندۇزە بە داكرتنى دوگمەي ستارتى ويندۇز چالاك دەبىت.

تەبىئىيىكى تايىت داتاشۇ خۇي نەگە ئدايه

تەبىئىيەكان تا رادىيەكى زۆر جىگرومىدەكى باشى لاپتۇپ و كۆمپيوتەرن. كۆمپانىيى لىنۇكس لى سەرتەي سالى ۲۰۱۷ يە تەبىئىي جۆرى (Lenovo Thinkpad) لى سەرتەي يە پەردە نىشان بىدات. كۆمپانىيى لىنۇكس رادە گەيدىنى كە تەبىئىيە نىشە كە تۈنۈيەتە لى ۱۲ ئەزموونى سەختى نىزامى و ۲۰۰ تاقىكردىنە تىردا سەرتەي، بىو مانايە كە ئەۋەندە بەھىزە سۇپا و ھىزى نىزامىشى لى ھەلۈمەرجە دۆۋارەكان بەكارى يىتىشى... بە بەركوتىن و تەپ بوۋىشى تىكناچى. شاشى تەبىئىيەكە ۱۲ نىنچە كۈلۈپتى نىشاندانى QHD... سىستەمى وىنۇكس ۱۰ ي لى سەرتە، پىۋىسەرتى جۆرى Core i7 ھەيدە و ھاردى داكردى داتاكانى بەك تىراپىتە و رامەكەشى ۱۶ گىگابايتە... بە بەنچەمۆر دەكرتە، كامىراكە ۸ مىگابىكسە، كىبۇردى خۇي ھەيدە دەكرت جىاش بەكرتە. پىۋىكردەكە دەتۈايت تا ۶۰ نىنچ نىشان بىدات.

ھەر جازە و ۋەلامى پىرسپارىكا

خۇيئەركى بەرپىز دەپرسىت، ئەنتى فایرۇس لى سەرتە كۆمپيوتەرم ھەيدە، بەلام زۆرى لى دۇنيا نىم، چ بەكەم بۇ ئەۋەي كە تەنبا فایلەكان بەگۈزىنەۋە، ئەگەر فلاش مېمورىيەكان فایرۇسىان ھەيدەت نەگۈزىنەۋە سەرتە كۆمپيوتەرم؟

خۇيئەرى بەرپىز، بۇ ئەۋەي كە فایرۇس لى فلاش يان ھاردى دىكە نەگۈزىنەۋە بۇ سەرتە سىستەمەكە تۆ دەپى يان پىۋىگرامى Phrozen Safe USB يان پىۋىگرامى USB Disk Security دابەزىيە سەرتە كۆمپيوتەركەت. پىۋىگرامى دوۋەم نىزىن نادات جگە لى خۇت كەس زانىيارەكانى سەرتە فلاشەكان بەكاتەۋە، ناشكرتەۋە. بەشىكى ھەيدە بەنارى Safe Open كە ۋەك ئەنتى فایرۇس ۋايە تەنبا فایلەكە رادەگۈزى، فایروس و تىۋىجان ناگۈزىتەۋە.

شەترەنجى واقىمى دىجىتالى

شەترەنج يارىيە و لە رىزى وەرزىشىش دىتە ئەژمار، مېژووى شەترەنج بۇ زىاتار لە ھەزار سال دەگەرپتەو، بە دوای ئەوئى جىھانى دىجىتالى و تەكنەلۇژىيە نوئى پەردى سەند و گشت بوارىكى گرتەو، ئەم يارىيەش لە دونىاي كۇمپىوتەر و يارى ئەلكترونىدا خۇى دىتەو، بەلام يارىکردن لەسەر كۇمپىوتەر رەنگە ئەو چىژەئى ئەيىت وەك يارى راستەقىنە، بۇيە بەرھەمھەنەرانى تەكنەلۇژىيە نوئى نامىرى يارى شەترەنج كەردىيان بە شىوئى دىجىتالى داھىنا، واتە ھەرەك شەترەنجى راستى، بەلام بەرامبەرەكەت دەكرىت ھەزاران كىلومەتر لە تۆ دوور بىت و مۇرەكانى شەترەنج لە رىنگاى دوورەو بەجولپىنى.

شەترەنجى دىجىتالى (square-off) ھەرەك شەترەنجى راستى دەچىت، بەلام بە ئىنتەرنىت دەبەستىتەو و جۇلەكانى بەرامبەر كە رەنگە لەوسەرى دنيا بىت بە شىوئىيەكى دەستبەجى بەجولپىنى، نامىرەكە نەك يارى شەترەنج بەلكو يارىيەكانى وەك زارومارىشى پىندەكرىت...

پروگراممىكى گرنگ بۇ ھەموو كۇمپىوتەرىك

ھەر جارىك كە كۇمپىوتەرەكەت يان لاپتۇپەكەت فۇرمات دەكەيەو، دەيىت سەرلەنوئى درايشەكانى تايىبەت بە پارچەكانى كۇمپىوتەر، وەك ماوس، كىبۇرد، دەنگ، رەنگ، لاين، پۇرتەكان...تاد. دابنىيەو، جا ئەگەر سىدى ناساندنى ئەو پارچانەت ئەيىت ئىدى كىشەيەكى گەورەيە. خۇتان زۇرجار بۇتان ھاتۇتە پىش كە ماوسەكەت يان كىبۇردەكەت يان ھىلى ئىنتەرنىتەكەت كار ناك، شارەزاي كۇمپىوتەر پىت دەللىت ئەو تەعريف نەكراو. مەبەست ئەوئى كە ئەو پارچەيە بە مەزەلبۇردى كۇمپىوتەرەكە نەناسراو، يانى وەك ئەوئى ئەو پارچەيە ھەر بوونى ئەيىت...

پروگراممى DriverPack Solution بۇ ئەم مەبەستە زۇر گرنگە، چونكە ئۇتۇماتىكى درايشەرى گشت پارچەكان دەناسى، ھى ھەموو جۇرە لاپتۇپ، سىستەم، مەزەلبۇرد، پارچەكانى دىكە. لەگەل ھەردو پلاتفۇرمى ۳۲ و ۶۴ دەگونچىت.

سايىتك بۇ دروستكردى
وئىنەى جۇلەدار

وئىنەى جۇلەدار كە وئىنەى GIF يان پىدەگوترى، پىكىدىن لە چەندىن وئىنە لەلاى يەك و بەھۇى خىرايى رۆيشتى وئىنەكان بىنەر وا ھەست پىدەكات كە وئىنەكە جۇلە دەكات. سايىتكەلپكى زۇر ھەن كە وئىنەى جۇلەدار دروست دەكەن.. سايىتى <https://imgflip.com/images-to-gif> يەككىكە لەم سايىتە.. ئەم سايىتە سەرەراى ئەوئى وئىنەى جۇلەدار دروست دەكات، فايلى فېدېيۇيىش دەكات بە وئىنەى جۇلەدار.. لە بەشى video to GIF دەتوانىت ئەدرەسى فىلمەكە، جا لە يوتىوب، يا فەيسبوك، يان ھەر سايىتكى دىكە بىچ ئاپلۇد بەكى و پاشان دەستكارى بەكى.. لە بەشى Images to GIF دەتوانى وئىنە دابەزىنى لەلاى چەپ نمونەى فايلى جۇلەدارەكە نىشان دەدرى، لەبەشى لاي راستىش دەتوانى، دەقى بۇ زياد بەكى، يان دەستكارى كوالىتى بەكى...